

mint Ribakov „leendő anyósa”, meghívja a matrózt magukhoz, hogy megismerkedjék Masa apjával.

III. KEP. — Erdei vadászkunyhó egy tő partján. A tűznél Csudnov vadász-paraszt és Kazanok, a falu harangozója. V. I. Lenint kísérik, aki vadászni jött Ribakovval. Csudnov és Kazanok sok melegséggel és szeretettel beszél Leninről, rendkívül egyszerű és közvetlen modorról. Kazanok idegennek nézi az érkező Ribakovot, de a félreértés csakhamar tisztázódik. Ribakov igyekszik rábeszélni Csudnovot, hogy hívja meg Lenint teára. Csudnov el is indul, de nyomban visszatér: nem meri megzavarni Lenin gondolataiban. Gallyak recsegnek, lépések hallatszanak. Csudnov és Ribakov feláll, hogy fogadja Lenint.

IV. KEP. — Csudnovék kis falusi háza. Az öreg Anna Csudnova és menyé, Liza, Leninre várva, sietősen rendezkedik. Sztjopka, Liza fia, türelmetlenül várja Lenint. Anna ráparancsol, hogy húzza meg magát a kemen-cén, hogy Lenin ne lássa foltos ruháját. Hirtelen betoppan Lenin és Csudnov, s szembetalálkoznak Sztjopkával. Az eleven legényke elmondja, hogy el akarták bűjtatni, hogy ne lássa Lenint. Miután Lenin megmondja, hogy kicsoda, jókedvű beszélgetés alakul ki. Sztjopka nem akarja elhinni, hogy Lenint látja; nem hasonlít a képeire. Lenin leveszi sapkáját, és Sztjopka amulva ismeri fel. Bejön Roman, Csudnov másik fia; egy zsákban színházi jelmezeket hoz. Csudnov elpanaszolja Leninnek, hogy fiát túlságosan érdekli a műkedvelő színjátszás. De Lenin Roman pártjára áll. Jön Ribakov, akinek végül is sikerült lelőnie három kacsát. Lenint úgy látszik, bántja, hogy neki nem volt vadászszerecsénye. Csudnov azonban úgy véli, hogy Lenin sokkal fontosabb kérdéseken gondolkozott, s valójában nem is nagyon izgatta a vadászat. Lenin magában igazat ad neki. Harangszó hallszik. Lenint kéri, hogy beszéljen a faluban rögtönzött népgyűlésen.

V. KEP. — Partrészlet a Kreml közelében. Éjszaka. Ribakov egy padon ül. Öreg koldusasszony megy el mellette. Jön Lenin és sétára hívja Ribakovot. Ebben a pillanatban munkások érkeznek; vizsgálják a villamosvonalat. Megállnak, s kéri Lenint, beszélgessen velük. Egyikük elmondja, hogy a munkásosztály, az éhség s a pusztulás ellenére, teljes erővel tovább dolgozik, mert hisz Leninben, hisz a kommunizmus építésében. A munkások eltávozása után, Lenin arról beszél Ribakovnak, mennyire szereti az orosz embert, milyen kimeríthetetlen az orosz ember alkotó ereje. Ismét feltűnik az öreg koldusasszony, s alamizsnát kér. Átkozza az új hatalmat és Lenint, mert tönkretette Oroszországot. Az öregasszony továbbmegy, s Lenin Oroszország ragyogó jövőjéről és a villamosítási tervről beszél Ribakovnak.

II. FELVONÁS

VI. KEP. — A moszkvai Gogol körút. Ribakovnak találkozója van itt Masával. Ribakov keselt, s egy kiskocsit toló öregasszonytól kérdezi, merre ment Masa. Az asszony nem akar válaszolni, de a matróz ráijeszti azzal, hogy hivatalos közeg, mire megkapja a felvilágosítást. Ribakov Masa

után megy, és együtt jönnek vissza. Masát bosszantja Ribakov késése. Tart apja és Ribakov találkozásától fel, hogy a két ember, akiket szeret, nem érti meg egymást. Ribakovot azonban nem nyugtalanítja a leány aggodalma: biztosra veszi, hogy megtalálja a közös hangot Zabelinnel. Megmagyarázza, hogy miért késelt: Lenin megbízta, hogy keressen egy órás-mestert, aki megjavítsa a Kreml toronyóráját. Masa megengesztelődik, s hagyja, hogy Ribakov hazakísérje.

III. KÉP. — Vendégek vannak Zabelin dolgozószobájában. Bejön Masa és Zabelin. A mérnök ideges, barbár düláshoz hasonlítja az új uralmat. A szakácsnő jelenti, hogy egy matróz érkezett — Ribakov. Zabelin bizmatlanul fogadja Ribakovot, s a bolsevikok ellen irányuló ironikus megjegyzésekkel, csipős választ igyekszik kiprovokálni a matrózhoz. De Ribakov nyugodtan hallgatja. Zabelin szerint a szovjethatalom nem ad lehetőséget a munkára neki, az alkotóan gondolkodó embernek. „Mint Prometheus, tüzet kínál az embereknek. Reggeltől estig gyufát árulok az Iver mellett” — mondja. Mire Ribakov így válaszol: „Csakhogy maga nem Prometheus, hanem szabotőr.” Zabelin felháborodik. A már-már kirobbanó veszekedést a házfelügyelő érkezése hárítja el, aki egy katonával jön. A katona felszólítja Zabelint, hogy menjen vele. Zabelin, a felesége, leánya és a vendégek meg vannak győződve, hogy letartóztatásról van szó. Csak Ribakov kételkedik. Zabelina gyorsan összecsomagol néhány szükséges holmit a férjének.

VIII. KÉP. — Lenin dolgozószobája a Kremlben. Lenin dolgozik. Ott van Dzerzsinszkij is. Belép Zabelin. Lenin kerteles nélkül megkérdezi, akare hecsületesen dolgozni, vagy szabotál. Zabelin zavarba van: nem várta, hogy Lenin érdeklődik iránta... Lenin szakértőt hív, Glagolev mérnököt, aki megmagyarázza Zabelinnel, miért hívták a Kremlbe — szükség van a tanácsára, véleményére Oroszország villamosításával kapcsolatban. Zabelin megmutatja a térképen, hol lehetne villamossági központokat építeni. Lenin felszólítja, hogy készítsen tervet ebben az értelemben. Zabelin habozik: rég nem végzett efféle munkát. Dzerzsinszkij megjegyzi, hogy Zabelin mérnök az utóbbi időben egészen mással foglalkozik — gyufát árul. Lenin felháborodva hallja. Zabelin, mélyen megrendülve, elfogadja Lenin javaslatát, hogy vegyen részt Oroszország villamosításának a munkájában. Mikor kikíséri Zabelint, Dzerzsinszkij figyelmzetteti a mérnököt, hogy otfelejtette batyuját. Zabelin őszintén megmondja, hogy öveivel együtt azt hitte, letartóztatják. Lenin elrendeli, hogy Zabelint gépkocsin küldjek haza. A titkár jelenti, hogy megjött az órás-mester. Lenin fogadja, s érdeklődik: hogy él, mit dolgozik? Az órás tapasztalt mester s szereti a munkáját; elmondja, hogy az új „szövetkezeti” műhelyben szomorú tapasztalatokat szerzett. Gyűlölesen „feldolgozták”, mert sok időt töltött el egy régi, ritka óra javításával, s végül „antant-ügynöknek” nevezték. Az órás elbeszélése mulatolja Lenint és Dzerzsinszkijt. Lenin nehéz feladattal bizza meg az órást: javítsa meg a Kreml toronyóráját, mégpedig úgy, hogy az óra hangrajátéka az „Internacionálé”-t játssza. Az órát mélyen meghatja ez a bizalom.

IX. KÉP. — Zabelin dolgozószobája ugyanazon az estén. A vendégek meg ott vannak. Még mindig ijedten, társasjátékra késajjűdnek, de meghallják, hogy katonák járnak az utcán, mire eloltják a lámpát, hogy ne